

ÀKÙ NKE IMEMMỤỌ

Aisaia 58:1-14

IHEÒMỤMỤ 368

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Mgbe ahu ka I gākpọ òkù, JEHOVA gāza kwa; igētiku Ya, Ọ gāsi kwa, Lekwam” (Aisaia 58:9).

I Iheefu nke Inwe Iruabụọ

- 1 Enyere onyeamụma ahụ iwu ka o tie mkpu megide mmehie, Aisaia 58:1; Ezekiel 3:18; 33:9
- 2 Ndị ahụ gosiri onweha n'ụzọ dị ukwu dika ndị eziumume, Aisaia 58:2, 3; 1:11-15; Malakai 1:6-8; 6:1-6; 15:7, 8; 23:23

II Ihe Onyenwe anyị Lereanya Ihụ

- 1 Onyenwe anyị gosiri na okpukpéughā ezughị, Aisaia 58:4, 5; Matiu 7:21-23; Mak 7:6; Taitos 1:16; Nkughe 2:1-5; 3:1-3, 14-19
- 2 Edeputara eziuzọ esi ekpere Chineke nye ndị ahụ, Aisaia 58:6, 7; Deuteronomi 10:12, 13; Eklisiastis 12:13, 14; Malakai 3:10,16, 17; Mak 12:33; Ndi Rom 13:10; Jemes 1:27

III Mkwughachị ụgwọ dị icheiche nke Eziumume Zuruòkè

- 1 Owuweanya nke ngọzi Chineke dị nime ime uche Chineke, Aisaia 58:8-12; 2 Ihe Emere 26:5; 31:21; Abù Ọma 1:1-3; Matiu 7:21; Jọn 13:17; Jemes 1:22-25
- 2 Ndị ahụ náasọpuru Chineke na Iwu Ya ka Chineke naasọpuru kwa, Aisaia 58:13, 14; Matiu 5:19; 10:32, 33; Jọn 12:26; 14:23; Ndi Rom 2:6, 7, 10, 11

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Àkùkachasị Ókèonụ

Ọ dịwo mgbe ị tugharịrị uche si: Gịnị bụ ihe mnweta kachasị ókèonụahịa nke mmadụ pụrụ inweta nime ndụ nke a? Náenweghị obiabụọ ọ bula onyinye ihun'anya nke Chineke -- nzọputa nke mkpuruobi nke mmadụ site n'ọlụ amara mgbaputa nke Ọbara Jisọs nke awụsiri na Kalvari -- ọ bụ ya bụ àkù kachasị ukwu nke mmadụ pụrụ inweta. Apuru inara iheonwunwe a site na mmadụ ichègharị site ná mmehie ya na irapụ ha niile aka, wee kwere na Jisọs Kraist dika Onyenzọputa, ná edebe kwa ihe niile O nyere n'iwu, n'esoru Chineke banye nime ogbụgbandụ, náebi kwa ndụ nke gaato Chineke uto nime ndụ nke a. “Nsopuru Chineke bara uru nye ihe nile, ebe ọ nwere nkwa nke ndu, ma nke ndu ugbo a, ma nke gaje ibia.” (I Timoti 4:8).

N'uzọ nke ọzọ, ihe náabaghị uru karịsịa nke mmadụ pụrụ inwe bụ njidesiike nke okpukpé nke ihe náadighị nime ya. “Ọtutu madu gāsım n'ubochi ahu, Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, àyi ejigh aha-Gi bu amuma, àyi ejigh kwa aha-Gi chupu ndi-mọ-ọjọ, àyi ejigh kwa aha-Gi lu ọtutu ọlu dike? Ma mgbe ahu ka M'gēkwuputara ha, si, Ọ digh mgbe ọ bula M'mara unu si n'ebe M'no pua ndi nālu ọlu nēmebi iwu” (Matiu 7:22, 23).

Ibámá nke Chineke

Ụdị okpukpé abụọ ndia nke edeputara ná mmalite ihòmụmụ a -- okpukpé ahụ dị mma na nke náadighị mma -- nke anaahụ n'oge nke anyị a, dị kwarij riinne n'oge niile nke akukọ nke ndị Israel. “Were akpiri kpọ nkpu, egbochila, welie olu-gi dika opi-ike,” ka Mmụọ nke Chineke duziri Onyeamụma ahụ ide na ikwusa ya. Ọ bụ gịnị mere eji zie ozi a? Ọ bụ ka egosi ndị ahụ njehie ha niile, “gosi kwa ulo Jekọb nmehie ha.” Mgbe niile ka Chineke naagọzi ndị niile ji obi eziokwu náeso Ya;

otùaka ahụ kwa ka Chineke na ndị mmehie naenwe esemokwu mgbe niile nkekanke ndị ahụ náakpo onweha umụ Chineke, naaagbanyeghi mmehie niile di nime obi ha.

Ikpé Ọ mara ha Kaobu na Ọ maghi ?

Tupu mmadụ enweta àkù nke imemmuo, o ghaghị ibụ onye ewepuru mmehie site n'obi ya. Ọ bụ ihe ijuanya nye ndị Israel inu ibámbá nke Chineke na mmehie di n'etiti ha, ha wee were ajuju a zaghachi ibámbá nke Onyeamuma ahụ, “N’ihi gini ?” Ọ bụ na ndia achoghị Chineke ubochi niile? Ọ bụ na o toghị kwa ha utọ imata uzọ Ya niile? Ndia di ka ha rioro Chineke banyere ikpe niile nke eziumume, ibjariu Chineke nso naato kwa ha utọ. Ha ebuwo onu, ha atawo kwa mkpuruobi ha ahuhu! N’ihi gini kwa, ka Onyenwe anyi gaeji maa ha ikpe?

Onyeamuma ahụ kwesiri ntukwasioji n’okpukpoakporo ya. O kwuruokwu megide okpukpe ahụ nwere udi nke nsopuru Chineke, ma ike ahụ náeso ya adighi nime ya. N’oge niile ndia jisiriike ihu na ha lezirianya nkeoma idebe ihe edere n’akwukwo banyere okpukpe ha, ha ewepughị onwe ha site n’ichọ ihe utọ nke mmehie nke ndu nke a . Ha adighi eché echiché banyere odimma nke mmadu ibe ha. Ndorondoro iruka na ilugogu bu ihe mebiri ubochi niile nke okpukpe ha niile. Olu niile nke ofufe ha bu naani ihe kwesiri n’ihe nke anya naahu. Jisos tirimkpu megide okpukpe di otu a n’oge nke Ya: “Ozo, mgbe o bula unu nebu onu, unu aghola ndi nagbaru iru, dika ndi-iru-abua: n’ihi na ha nemebi iru-ha, ka ha were onwe-ha gosi madu na ha nebu onu. N’ezie asim unu, Ha nenwezu ugwo-olu-aha” (Matiu 6:16).

Ézi Òfùfè

Chineke agaghị anara okpukpe anya naahu nke Israel; Chineke ka naenwe kwa otu olileanya ahụ n’aka ndi ahụ niile gaefe Ya ofufe n’oge n’eziokwu n’ubochi ndia. Okwu niile nke Jisos gwara Nikodimos ahụ abughi nye naani ya kama o metutara mmadu niile: “N’ezie, n’ezie, asim i, o buru na amugh madu ozo, o pugh ihu ala-eze Chineke anya” (Jon 3:3). Ézi ofufe abughi naani n’okwu na ememe, kama ézi ofufe bu irubeisi n’okwu niile o bula nke Chineke. “Ghonu ndi neme okwu ahu, unu abu-kwa-la ndi nanu nani, ndi narafu onwe-unu . . . . . Ma onye nyochaworo nime iwu zuru okè, bu iwu nke inwe-onwe-ya, nke nanogide kwa n’otu ghara igho onye nanu-anu nke nechezọ, kama o bu onye neme eme nke nalu olu, onye a gabu onye-ngozi n’omume-ya” (Jemes 1:22-25). Okwukwe na olu naetokota n’otu nime ndu nke ezi onye nke Kraist -- apughi ikewa ha.

Otu onye naamu ihe banyere Baijul jiri okwukwe na olu nke di nime ndu onye nke Kraist tunyere udi osisi abuo nkwa na osisi nke toro ogologo nke naeto n’akuku odidaanyanwu nke uwa. Okwukwe ka eji tunyere mkporogwu osisi, ogwe, alaka, ma akwukwo nke osisi ka ejiri tunyere olu di icheiche nke okwukwe ahụ. Ndu nke ogwosisi ahụ naadabere na mkporogwosisi ahụ nke di nime ala; otuaka ahụ kwa ndu nke mgborogwosisi ahụ nke di nime ala, naadabere n’ogwosisi ahụ, alakaya na akwukwoya nke di n’elu osisi ahụ. O buru na ebipu ogwosisi ahụ, osisi ahụ, osisi ahụ na mkporogwu ya gaala n’iyi, n’ihi na otu agaghị adi ndu ma ewezuga ibeya. Otú a ka okwukwe na olu di nime ndu onye nke Kraist. Ihe abuo ndia agaghị idi, n’ihi na o dighi nke puru injidu n’onwe ya ma ewezuga nke ozo.

Ihun’anya Nke Chineke

Apuru inwe mmetuta nke ihun’anya nke chineke nye ndi Israel mgbe anaaguputa ihe anyere idokananti na ochicho Chineke nye ha. Chineke kposara mkwa Ya si, o buru na ndia gaesite n’alaobi ha mee omume nke kwesiri okpukpeha, naedebe ihe nke imemmuo ha na ihe edeworo n’akwukwo nke Iwu, Chineke gaanabata ha. Ngozi Chineke nke ganaawukwasị ha agaghị agwagwu. Agaeme kwa ka Umụ Israel mata ihe bu akù nke imemmuo n’ezie. Onyenwe anyi mere ka ndia mara omume ha niile nke mere ka Ya onweYa wee iwe, mgbe ahụ O wee mee kwa ka ha mara udi ofufe nke Ya onweYa gaagozi.

“O bugh nka bu obubu-onu M’roputara? itopu agbu nile nke nmebi-iwu” – were ezi ncheghari puta site nime mmehi iwu, ma fee Chineke nime mmu na n’eziokwu, kari inogide nime ememe juruoyi nke umummadu jeharioro nime ha.

“Itọsa ihe-okiké nile nke yoke.” Ọtụtụ mgbe iheokiké (ibuarọ) nke ndụ a naadi arọ nke ukwu, ma anyị puru inyeaka ọsa ya kari itukwasị ihe nime ibuaru nke ndiọzọ. “Nēburitanu ibu nānyi ibe-unu, nēdebezu-kwa-nu iiwu Kraist n’uzọ di otú a” (Ndi Galetia 6:2).

Na izilaga ndi anēmegbu emegbu ka ha nwere onwe-ha,” Ụmụ Israel naabu ndi ikpé mara mgbe ụfọdụ n’ihi mkpagbu nke ha naakpagbu ndi ọbija na ndiogbenye ndi bi n’ala ha. Chineke amawo omume di otú a ikpé. Mgbe ụfọdụ ụmụmmadu naemegbu ndi nke Kraist site n’ikpagbu ha, site n’ikwuokwu na emebi aha mmadu, na okwu ojọọ megide ha; maọbụ okwu azu nke ha nuru ha ewee gwa ya ndiọzọ. Ihe ndia adighi atọ Chineke uto ma onye n’efè Chineke nime mmuọ na eziokwu aghaghị isi nime ihe ndia wezuga onweha.

“Ka unu tiji kwa yoke o bula.” Eleghianya Chineke gunyere ndi niile anaemegbu emegbu nke ndi Isarel nwere n’oge Aisaia, ma n’ezie O naeche kwa banyere ndi oru niile nke ekwensu nwere n’ubochi ndia. Ndu nke Kraist ebiri n’iru ndi mmehie, igbaama onye nke Kraist, maobu abu nke olileanya na obiuto nke OnyeKraist aburuwo ihe Onyenwe anyi jiworo otutu mgbe naeme ka ndi mmehie nwe olileanya na inuoku n’obi n’ichọ nzoputa nke Chineke na enye, site na nke a, nāachota inwere onweha puo na mmehie na yoke nke ekwensu. “Buru-kwa-nu ndi edoziworo mgbe dum igopuru onye o bula nke naju unu ajuju banyere olile-anya ahu nke di nime unu” (I Pita 3:15).

Nyahuru kaobu Taa?

Onyenwe anyi Chineke di otuaka ahụ taa; O dighi agbanweagbanwe. “Ma ihe ndia nēmeri ndi ahu n’uzo ihe-atu; ewe de ha n’akwukwo nsọ ka ha we buru ihe idu ayiodu.” (I Ndi Korint 10:11). Anaeme ka ihun’anya nke Chineke putara umummadu ihè n’uzo di ukwu n’oge a kari ka o diri Ụmụ Israel n’oge ahụ Aisaia n’ebu amuma. “N’ihi na Chineke huru uwa n’anya otú a na O nyere obuna Okpara O muru nani Ya, ka onye o bula nke kwere na Ya we ghara ila n’iyi, kama ka o nwe ndu ebighi-ebi” (Jon 3:16).

Chineke, O kwewo mkwa na Ya gaaza ekpere taa? Testament Ohu na nke Ochie juputara namkwa di otu ahụ. “Buru uzọ cho ala-eze-Ya, na ezi-omume-Ya; agatukwasi-kwa-ra unu ihe ndia nile” (Matiu 6:33). “Rionu agēnye kwa unu, chonu, unu gāachota kwa; kuanu, gēemegh-kwa-ra unu” (Luk 11:9). “O buru na unu nāngide nimem, o buru kwa na okwum nādigide nime unu, rionu ihe o bula unu nāchọ, agēme-kwa-ra unu Ya” (Jon 15:7). “Aririọ nke onye ezi-omume di ike nke-uku n’ilusi-olu-ike-ya” (James 5:16). “Nkwuwa-okwu ahu nke ayi nwere n’ebe O no bu nka na o buru na ayi ariọ ihe o bula dika ochichọ-Ya si di, O nānu olu-ayi: o buru kwa na ayi matara na O nānu olu ayi n’ihe o bula ayi nāriọ, ayi matara na ayi nwere ihe ahu ayi rioworo n’aka-Ya” (I Jon 5:14, 15). O di onye puru irita akụ nke mmuọ kari ndia bu nke mkwa niile ndia naenye? Akwukwo Chineke nke eji anata ihe n’okwukwe ghereoghe nye ndi niile kwereekwe, ma buru kwa nke anaapughi iriobiga okè.

Ubochi izuike

“O buru na ime ka ukwu-gi si n’ubochi-izu-ike chigharia, i we ghara ime ihe natọ gi utọ n’ubochi nsom: o buru kwa na i kpọ ubochi izu-ike ihe-uto, i kpọ kwa ihe nsọ nke JEHOVA ihe-nsopuru; i we sopuru ya, ghara ime ihe bu uzọ-gi nile, ghara ichoputa ihe natọ gi utọ; M’gēme kwa ka i nokwasi ebe nile di elu nke uwa dika inyinya; M’gēme kwa ka i rie ihe-nketa nke Jekob, bu nna-gi: n’ihi na onu JEHOVA ekwuwo” – ezi akụ nke imemmuo

Ndi nke Kraist naedebe ubochi Sonda, bu ubochi mbu nime izu dika Ubochi Onyenwe anyi. Ubochi mbu nime izu bu ubochi Jisos siri n’onwu bilie; o bu ubochi O gosiri ndinaesouzo Ya onweYa otutu ugbò mgbe O bilisiri n’onwu; o bu ubochi ike ahụ rīdatara (Olu Ndi-ozī 2), o bu kwa n’oge a ka atoro ntala nzuko nke Kraist, o bu ubochi ndi nāeso Kraist zukotara inyawa achicha iji debe Oriranyasi nke Onyenwe anyi o bu kwa ubochi ha na eweta onyinye ha n’iru Onyenwe anyi. Site mgbe Jisos bilisiri n’onwu, o metuwo otutu ezi ndi nke Kraist n’obi ogologo arọ ndia niile, na ubochi mbu nime izu bu ubochi Chineke roputara nye ndi nāekpere Ya nime oge ohu a nke igbasa Ozioma Chineke, ha atukwasio kwa ihe nime ezi akụ nke mmuọ ha mgbe ha naedebezu ubochi ahụ nime mmuọ nke ndumodu ahụ Chineke nyere Israel. Ndi ahụ niile nke nāaju idebe Ubochi nke Onyenwe anyi anapwo onweha akụ niile nke imemmuo bu nke ha akāenwewori.

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 N'uzo di aña ka Onyeamuma kwesiri iji doo umummadu akananti banyere mmehie ha niile?
- 2 Gini bu onodu imemmuo nke ndi Israel n'oge a?
- 3 Gini mere Onyenwe anyi enweghi obiuto n'otutu ememe di icheiche nke okpukpe ndi Israel?
- 4 Gini ka Onyenwe anyi chorotupu O mee ka ngozi Ya rute ndi ahụ aka ozọ?
- 5 Kwue n'onuogugu dikarintà ngozi ise Israel puru inweta mgbe ha naerubeisi nye Onyenwe anyi.
- 6 Gini ka Onyenwe anyi kwuru banyere ndebe ubochizuike nke ndi Israel?
- 7 Olee ubochi nime izu nke ndi nke Kraist naedebe? N'ihi gini?
- 8 Gini bu ihe nwunwe dikasiri oké onuahia nke mmadu puru inweta?
- 9 Gini ka i gaatule n'obi dika ihe kwesiri ibu ezi akụ nke imemmuo?